

## มท.ค้ำก้านัน-ผญบ.นึ่งเก๊าอ้อ อปท. โดยตำแห่ง- ไมเอาประเมินผลทุกปี

● นำเสนอเมื่อ 5 ต.ค. 2558

มหาดไทยทำรายงานค้ำก้านัน-ผู้ใหญ่บ้าน นึ่งเก๊าอ้ออ้งค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตำแห่ง  
ยันไมเป็นผลดีต่อการบริหาร-ขัดหลักกระจายอำนาจ อาจเกิดความขัดแย้งได้ ไมเอาประเมินผลทุกปี  
เหตุเป็นภาระนายอำเภอ

ผู้สื่อข่าวสำนักข่าวอิศรา [www.isranews.org](http://www.isranews.org) รายงานว่า เมื่อเร็ว ๆ นี้  
กระทรวงมหาดไทยจัดทำรายงานพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ (กมธ.) การปกครองท้องถิ่น  
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เกี่ยวกับปัญหาและขอเสนอแนะกรณีให้ก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน  
เป็นสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลโดยตำแห่ง

รายงานดังกล่าว ระบุว่า เดิมทีอำนาจหน้าที่ของก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน กับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)  
และเทศบาล มีความซ้ำซ้อนกัน แต่ พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 11) พ.ศ.2551  
ได้ปรับปรุงให้อำนาจหน้าที่ของก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้มีความชัดเจนมิให้ซ้ำซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของ อบต.  
และเทศบาล คือ ก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่  
และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตน และมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน  
และความอาญาในหมู่บ้าน ตำบล อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของนายอำเภอ ซึ่งถือว่าอยู่ในระบบราชการส่วนภูมิภาค  
ส่วน อบต. และเทศบาล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ตามที่กฎหมายกำหนด  
อยู่ในระบบราชการส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น เมื่อมีการแบ่งอำนาจหน้าที่กันชัดเจนแล้ว จึงไม่ควรกำหนดให้ก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน  
เข้าไปเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นโดยตำแห่ง ซึ่งจะไมเป็นผลดีต่อการบริหารราชการแผ่นดินในระยะยาว  
และขัดต่อหลักการกระจายอำนาจ รวมทั้งอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างท้องที่กับท้องถิ่นได้  
จึงควรให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแนวทางในการส่งเสริมบทบาทของก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน  
ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และกำหนดมาตรการในการตรวจสอบการทำงานของก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน ไปพร้อมกัน

สำหรับข้อเสนอให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านปีละครั้ง จากเดิมที่  
พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 14 (11)  
ได้กำหนดถึงเหตุที่ผู้ใหญ่บ้านต้องพ้นจากตำแห่งไว้ว่า  
“ไมผ่านการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งต้องทำอย่างน้อยทุกห้าปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง...” นั้น เห็นว่า  
หากมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านปีละครั้งจะเป็นการเพิ่มภาระให้กับอำเภอมากขึ้น ประกอบกับ  
พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ฯ ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านไว้อย่างชัดเจน  
ดังนั้นการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านอย่างน้อยทุกห้าปีจึงมีความเหมาะสมแล้ว

ขณะที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ให้ความเห็นว่า การที่ให้ก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน  
ซึ่งเป็นราชการส่วนภูมิภาคมารับตำแห่งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล  
ซึ่งเป็นราชการส่วนท้องถิ่นนั้น  
อาจทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในหลักกฐนความมีอิสระในกา  
รตำเนินงาน ภายใต้กำกับดูแลของราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค และปัจจุบันก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน  
สามารถเสนอความต้องการของประชาชนในพื้นที่ผ่านผู้บริหารท้องถิ่นได้อยู่แล้ว  
หากไมตำเนินการก็สามารถรายงานนายอำเภอ ซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

ดังนั้น การกำหนดให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลโดยตำแหน่งยังขัดแย้งกับหลักการปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดให้ผู้บริหาร หรือสมาชิกสภา ต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลมากกว่าที่จะกำหนดให้เป็นสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล โดยตำแหน่ง โดยให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทนนายอำเภอ ให้ปฏิบัติหน้าที่อำนวยความสะดวก การดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันอาชญากรรมอันเป็นบทบาทที่แท้จริงของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะผู้ช่วยเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองอย่างจริงจัง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจหน้าที่ดังกล่าว อันจะทำให้ประชาชน ได้รับทั้งบริการสาธารณะตามความต้องการ พร้อมกับความสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินควบคู่กันไป

ที่มา [สำนักข่าวอิศรา วันที่ 5 ตุลาคม 2558](#)